

Z plejády problémov, ktoré autorka v knihe nastoľuje, sa zmienim ešte aspoň o probléme stereotypov, paradigiem a kategórií ako faktorov podmienosti poznávacieho procesu. Codeová porovnáva status a mechanizmus pôsobenia paradigiem (v Kuhnovom vymedzení), stereotypov, archetypov, mýtov, kategórií či rôznych klasifikovaných schém, sústreďujúc sa na podobné, ale i na odlišné momenty medzi nimi. Jej analýza neobchádza ani spätosť stereotypizujúcich praktík s ideologickými a mocenskými záujmami. V zásade súhlasiac s tézou o "nevyhnutných pre-rekvizitách" poznania, predsa len sa Codeová pokúša urobiť krok ďalej a načrtnúť "emancipačnú stratégiu" voči predpokladom (predsudkom, stereotypom apod.) poznania; táto podľa nej môže spočívať v "dialogickej praxi", t.j. vo vzájomnej, recipročnej interpretačnej kritike, v produktívnej konverzácii, ktorá sa vyznačuje otvorenosťou a pružnosťou, ba až istou ambiguitou, ochotou k revízií úsudkov i k rešpektovaniu názorov iných účastníkov dialógu. Transformácia diskurzu do takejto podoby súvisí podľa autorky aj s transformáciou epistemologických projektov – ich štruktúr a cieľov.

Etela Farkašová

***

FELIX GUATTARI (1930-1992)

Známy francúzsky filozof a psychoanalytik Félix Guattari zomrel 28. 8. tohto roku v La Borde, kde pracoval na tamojšej psychiatrickej klinike.

Ako priateľ a spolupracovník filozofa G. Deleuza je spolu s ním autorom publikácií *Anti-Oidipus (L'Anti-Oedipe, 1969)*, *Tisíc plošín (Mille plateaux, 1974)* a *Čo je filozofia? (Qu'est-ce que la philosophie ?, 1991)*. Sám uverejnil *Psychoanalýzu a transversalitu (Psychoanalyse et transversalité, 1972)*, *Rhizome (1976)*, *Molekulárnu revolúciu (La Révolution moléculaire, 1977)*, *Strojové nevedomie (L'Inconscient machinique, 1979)* a *Zimné roky (Les Années d'hiver, 1980)*. Jeho poslednou prácou je *Chaosomose (1992)*.

Ako klinický psychiater uvádzal do praxe svoju koncepciu psychiatrie ako psychiatrie v otvorenom prostredí s účasťou pacientov na kolektívnom živote kliniky. Ako stúpenec anti-psychiatrie sa angažoval v rôznych ľavicových hnutiach, naposledy v ekológii. V nedávnych (regionálnych) voľbách sa jeho meno vyskytlo na parížskej kandidátke Strany zelených.

F. Guattari bol činný aj pedagogicky – známe sú jeho semináre z psychiatrie – a bol tiež šéfredaktorom časopisu *Recherches*.

Jozef Sivák